

Pestprotocol OBS Het Startblok

Naar een veilige school

OBS Het Startblok
Van Halenstraat 1
3255 BN Oude-Tonge
Telefoon 0187-642001
Fax 0187-642133
E-mail info@het-startblok.nl
Website www.het-startblok.nl

Pestprotocol OBS Het Startblok

Inhoudsopgave

Voorwoord

Hoofdstuk 1 Achtergrondinformatie

1.1 Wat verstaan wij onder pesten?

1.1.1 Wat verstaan wij onder digitaal pesten?

1.2 Kenmerken van de pester.

1.3 Kenmerken van de gepeste.

1.4 Signalen die wijzen op pestgedrag.

Hoofdstuk 2 Hoe wordt er op Het Startblok gewerkt aan het voorkomen van pestgedrag?

Hoofdstuk 3 Welke gedragsregels worden gehanteerd?

3.1 Op school in het algemeen.

3.2 In de klassen.

Hoofdstuk 4 Aangepaste begeleiding als pestgedrag wordt gesignaleerd.

4.1 Adviezen aan de ouders van de school.

Hoofdstuk 5 De consequenties; welke stappen worden er ondernomen als pestgedrag wordt gesignaleerd?

Literatuuroverzicht en bronvermelding

Bijlage 1: verslaglegging pestgedrag

Voorwoord

Zoals overal in de wereld, komt pestgedrag helaas ook voor op basisschool Het Startblok. Iedereen bepaalt zelf de grens tussen: Ja, dat vind ik leuk en prettig! En nee, dat vind ik vervelend en dat doet pijn! Anderen moeten die grens respecteren.

Wij werken daarom op onze school met de Stopmethode!

1. Zeggen dat je het gedrag niet prettig vindt. (Ik vind het niet leuk dat.....).
2. Stop zeggen (of hou op / nee / niet doen / niet meer).
3. Dit nogmaals hard zeggen.
4. Waarschuwen dat je naar een leerkracht gaat als het gedrag niet stopt.
5. Waarschuwing uitvoeren.

Als kinderen weerbaar zijn kunnen zij dit op een overtuigende manier zeggen en zal het ongewenste gedrag waarschijnlijk stoppen. Soms vinden er echter andere processen plaats. Voordat wij op de consequenties van pestgedrag in gaan, zult u eerst wat achtergrondinformatie lezen.

Een pestprotocol zal er jammer genoeg niet voor zorgen dat pestgedrag volledig geweerd zal worden, maar het protocol zal de leerkrachten wel richtlijnen geven die kunnen helpen bij het oplossen van pestgedrag.

Het protocol moet uiteindelijk ondersteuning geven aan iedere leerkracht, zodat iedere leerkracht op dezelfde wijze de pester en de gepeste (het slachtoffer) zal kunnen ondersteunen.

Gepeste kinderen moeten zich gehoord voelen en tegelijkertijd moet pestgedrag bespreekbaar zijn. Er moet een sfeer van vertrouwen en veiligheid zijn zodat kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Hoofdstuk 1 Achtergrondinformatie

1.1 Wat verstaan wij onder pesten?

Definitie: Pesten is (psychisch, fysiek of seksueel) systematisch geweld van één of meerdere leerlingen ten opzichte van één of meer klasgenoten, die niet (meer) in staat is/zijn zichzelf te verdedigen.

Pesten en plagen, waar zit het verschil?

Pesten kent duidelijke andere kenmerken dan plagen. Uit een plaagsituatie kan echter heel gemakkelijk een pestsituatie voortvloeien. Plagen mag wel, pesten niet. Maar wanneer is het nog plagen en wanneer wordt het pesten?

Plagen

- Is onschuldig, en gebeurt onbezonnen en spontaan.
- Gaat soms gepaard met humor. Is van korte duur, of gebeurt slechts tijdelijk.
- Speelt zich af tussen "gelijken", er is geen machtsverhouding.
- Is meestal te verdragen, of zelfs leuk maar kan ook kwetsend en agressief worden.
- Meestal één tegen één.
- Wie plaagt ligt niet vast. De ene keer plaagt de één, de andere keer plaagt de ander.
- Bij plagen loopt de geplaagde geen blijvende psychische en/of fysieke schade op en is in staat zich te verweren.

Pesten

- Gebeurt berekenend (men weet meestal vooraf goed, wie, hoe en wanneer men gaat pesten).
- Men wil bewust iemand kwetsen of kleineren.
- Is duurzaam: het gebeurt herhaaldelijk, systematisch en langdurig (stopt niet vanzelf na korte tijd).
- Ongelijke strijd. De onmachtgevoelens van de gepeste staan tegenover de macht gevoelens van de pestkop.
- Bij pesten is het ene kind sterker en het andere kind zwakker.
- De pestkop heeft geen positieve bedoelingen en wil pijn doen, vernielen of kwetsen.
- Meestal een groep (pestkop en meelopers) tegenover één geïsoleerd slachtoffer.
- Er bestaat een neiging tot een vaste structuur. De pestkoppen zijn meestal dezelfde, net zoals de slachtoffers (mogelijk wisselend door omstandigheden).
- Het gepeste kind voelt zich eenzaam en verdrietig, hij of zij is onzeker en bang.
- Bij pesten kan er een blijvende psychische en/of fysieke schade optreden.

Van plagen wordt je sterk(er), plagen is goed om voor je zelf te leren opkomen, plagen is goed voor je sociaal-emotionele ontwikkeling. **Pesten echter kan niet !!!!**

De meelopers en andere leerlingen

Meelopers zijn leerlingen die incidenteel meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen. De meeste

leerlingen houden zich afzijdig als er wordt gepest. Ze voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of hulp inschakelen.

1.1.1 Wat verstaan wij onder digitaal pesten, cyberpesten of online pesten?

Op Internet via de sociale netwerken zoals MSN, Facebook en Hyves, of via de telefoon kun je ook door iemand gepest worden die je niet kent. Het hacken van email-accounts, bedreigingen of het plaatsen van vervelende foto's zijn voorbeelden van digitaal pesten. Een vorm van digitaal pesten is het uitlokken van een vechtpartij en deze filmen met een digitale camera van een mobiele telefoon. Dit schokkende filmpje wordt dan op internet gezet. Medeleerlingen vergapen zich vervolgens aan de mishandelingen op Internet. Gepest worden is verschrikkelijk. Wanneer je in de buurt, op de vereniging of op school gepest wordt weet je wie de pestkop is. Op Internet of via de telefoon werkt dit anders, daar kun je ook door iemand gepest worden die je niet kent. Juist dit onbekende maakt het pesten via mail, chats, sms en telefoontjes zo buitengewoon vervelend. Digitaal pesten kan op school maar ook, en vooral, thuis gebeuren. Als je je telefoon op zak hebt maar ook als je rustig achter je eigen computer zit. De scheldwoorden, de beledigingen, de bedreigingen kunnen ervoor zorgen dat je je zelfs in je eigen huis niet meer veilig voelt. Cyberpesten komt al aanzienlijk voor op de basisschool. Dit komt naar voren uit onderzoek van communicatiewetenschapper Niels Baas van de Universiteit Twente; de cyberpesters zijn zich vaak niet bewust van de impact. Hoewel de kinderen zich er wel van bewust zijn dat de pesterij vaak anders op een slachtoffer overkomt, wordt dit meestal vergeten wanneer ze zelf dader of slachtoffer zijn. Ook slachtoffers spreken pas van cyberpesten als de dader ook echt kwade bedoelingen heeft. Eveneens blijkt, dat slachtoffers niet snel hulp durven te zoeken. Slachtoffers van cyberpesten vinden het moeilijk om er met hun ouders of leerkracht over te praten, omdat zij vrezen voor de gevolgen. Bij ouders zijn kinderen er vooral bang voor hun internettoegang te verliezen. Bij leerkrachten is het vooral de angst dat de kwestie klassikaal wordt besproken. Kinderen spreken eerder van online pesten, maar delen de term in de praktijk nog vaker op in specifieke acties als hacken, schelden en dreigen.

1.2 Kenmerken van de pester

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie.
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen).
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt.
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan.
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.

Kinderen die pesten zijn vaak juist fysiek wel de sterkste uit de groep. Ze kunnen zich permitteren zich agressiever op te stellen en ze reageren dan ook met dreiging van geweld of de indirecte inzet van geweld. Pesters lijken in eerste indruk populair te zijn in een klas, maar ze dwingen hun populariteit in de groep af door te laten zien hoe sterk ze zijn en wat ze allemaal durven. Met het vertoonde pestgedrag gaat ze dat gemakkelijk af en ze krijgen andere kinderen mee bij het gedrag naar een slachtoffer. Pesters hebben ook feilloos in de gaten welke kinderen gemakkelijk aan te pakken zijn en als ze zich al vergissen, gaan ze direct op zoek naar een volgend slachtoffer. De zwijgende meerderheid en potentiële meelopers krijgen een keuze die onuitgesproken wordt opgelegd en die aan duidelijkheid niet te wensen overlaat: Je bent voor of je bent tegen me. Hier gaat een grote dreiging uit naar de gezamenlijke omgeving van pester en slachtoffer. Alles is immers beter dan door de "machtige pester" zelf gepest te worden. De pesters stralen juist deze dreigende zekerheid met verve uit. Ze overtreden bewust regels en storen zich aan god noch gebod en hebben vaak de vaardigheden ontwikkeld met hun daden weg te komen. Het profiel van de pester is sterk zelfbevestigend, hij toont zichzelf als een

slimme durfal die de dommerds de loef afsteekt en ze dat ook bij herhaling laat merken. “Wie maakt mij wat?” staat met grote letters op het voorhoofd geschreven.

Het komt ook regelmatig voor, dat een pestkop een kind is dat in een andere situatie zelfslachtoffer is of was. Om te voorkomen weer het mikpunt van pesten te worden, kan een kind zich bijvoorbeeld in een andere omgeving dan die van zijn slachtofferrol, vervolgens als pester gaan opstellen en manifesteren. “Laten pesten doet pesten”. Meisjes pesten minder openlijk dan jongens en vaak op een subtiele manier waarbij de uitdaging naar het gezag ter plekke niet echt aan de orde is. Ze pesten meer met woorden, maken geniepige opmerkingen of sluiten andere kinderen buiten. Meisjes opereren minder individueel en meer met groepsvorming in de zin van er al dan niet bij te horen. Fysiek geweld komt bij deze groep pesters veel minder voor. Een succesvolle pester leert niet om zijn agressie op een andere manier te uiten dan door het ongewenste pestgedrag te vertonen. Ook pesters hebben last op termijn van hun pestgedrag. Door hun verkeerde en vooral beperkte sociale vaardigheden hebben ze vaak moeite om vriendjes op lange termijn te maken en een vriendschap op te bouwen en te onderhouden op andere gronden dan die van macht. Pesters maken een abnormale sociale ontwikkeling door met alle gevolgen van dien voor de pester zelf.

1.3 Kenmerken van de gepeste

Sommige kinderen hebben een grotere kans om gepest te worden dan anderen. Dat kan komen door uiterlijke kenmerken maar het heeft vaker te maken met vertoond gedrag, wijze waarop gevoelens worden beleefd en de manier waarop dat geuit wordt. Uit onderzoek blijkt dat kinderen gepest worden in situaties waarin pesters al de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen. Er is dan al sprake van een onveilige situatie, waarbinnen een pester zich kan manifesteren en zich daarin ook nog verder kan ontwikkelen. Kinderen die gepest worden doen vaak andere dingen dan de meeste leeftijdgenoten in hun omgeving. Ze spelen een ander instrument, doen aan een andere sport of zitten op een ander clubje. Ze zijn goed in vakgebieden of juist niet goed. Er zijn helaas aanleidingen genoeg om door anderen gepest te worden mits de pesters daar de kans voor krijgen vanuit de situatie. Veel kinderen die worden gepest hebben een beperkte weerbaarheid. Ze zijn niet in staat daadwerkelijk actie te ondernemen tegen de pestkoppen en stralen dat dan ook uit naar hun kwelgeesten. Vaak zijn ze angstig en onzeker in een groep, ze durven weinig of niets te zeggen, omdat ze bang zijn om uitgelachen te worden. Deze angst en onzekerheid worden verder versterkt door het ondervonden pestgedrag, waardoor het gepeste kind in een vicieuze cirkel komt waar het zonder hulp zeker niet uitkomt. Gepeste kinderen voelen zich vaak eenzaam, hebben in hun gepeste omgeving geen vrienden om op terug te vallen en kunnen soms beter met volwassenen opschieten dan met hun leeftijdgenoten. Jongens die worden gepest horen bijna nooit tot de motorisch beter ontwikkelde kinderen.

1.4 Signalen die wijzen op pestgedrag

Door middel van een goede observatie kunnen al bepaalde signalen van pestgedrag worden opgevangen. Door het goed observeren van kinderen in verschillende onderwijsleersituaties of tijdens het spel, kunnen peestsituaties al in een vroeg stadium worden gesignaleerd en kan op gepaste wijze worden ingegrepen.

Signalen bij de gepeste: Het kind heeft bijvoorbeeld blauwe plekken, schrammen, gescheurde kleren, beschadigde boeken, of ‘verliest’ sportkleren en eigendommen. Let zeker op als het kind normaliter niet slordig is. Ook als het niet weet hoe de signalen er gekomen zijn of excuses zoekt, is er vaak meer aan de hand. Het kind maakt zich het liefst onzichtbaar. Het is vaak

verdrietig of heeft onverwachte stemmingswisselingen. In sommige gevallen is het onhandelbaar, agressief of overspannen. Het staat dikwijls alleen op de speelplaats; er komen geen vriendjes thuis om te spelen en het wordt ook niet uitgenodigd om te komen spelen of om op feestjes te komen. Het kind zoekt het veilige gezelschap van de leerkracht of de leider. Als er groepjes worden gekozen, wordt het kind als laatste gekozen, of het blijft over. De schoolresultaten kunnen slechter worden. Het kind is vaak afwezig, letterlijk of figuurlijk. Het vlucht weg in de fantasie en zorgt ervoor dat het nog net op tijd op school komt, en is meteen na de bel weer weg. Op zondagavond of voor het kind naar school moet, is het bijzonder gestresst en zoekt redenen om niet naar school te moeten.

1.5 Signalen bij de pester

Het kind heeft blauwe plekken of schrammen en besmeurde of gescheurde kleren, ontstaan door de verdediging van de slachtoffers. Zijn vriendjes zijn volgzame meelopers, die wachten op instructies. Het kind vindt het moeilijk om samen te spelen of samen te werken, omdat het altijd de baas wil zijn. Het verdraagt het slecht om afhankelijk te zijn van het toeval, of van de bekwaamheid of onbekwaamheid van anderen. Het kind verdraagt geen kritiek en wordt boos als zijn positieve beeld van zichzelf ter discussie wordt gesteld, al is het ook maar door een grapje. Zijn vriendjes zijn gelijkgezinden. Ze spreken vaak negatief of kleinerend over bepaalde kinderen. Wie niet bij de groep hoort, is een zwakkeling of zelf een vijand. Ze kiezen agressieve idolen uit sport, muziek of film. De pester is regelmatig brutaal tegenover een zwakker gezinslid. Dit kan ook een ouder zijn. De pester kan zich moeilijk inleven in de gevoelens van anderen en heeft weinig of geen schuldgevoelens. Het kind kan moeilijk grenzen aanvaarden die door anderen worden opgelegd en verdraagt geen kritiek. Je krijgt de indruk dat het kind een dubbelleven leidt: thuis of tegen de leraar is het volgzzaam en braaf, maar je hoort klachten over het kind in onbewaakte momenten.

Hoofdstuk 2

Hoe wordt er op Het Startblok gewerkt aan het voorkomen van pestgedrag?

Op basisschool 'Het Startblok' willen wij alle kinderen een veilig klimaat bieden. Het is daarom van belang dat pestgedrag zo min mogelijk voorkomt. Om pestgedrag te voorkomen worden verschillende activiteiten met de kinderen ondernomen. Daarnaast wordt de sociaal emotionele ontwikkeling van de leerlingen tweejaarlijks nauwlettend bekeken door middel van het invullen van de "SCOL" (Sociale Competentie Observatie Lijst).

Wat wordt er nu concreet gedaan om pestgedrag te voorkomen?

Methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling: PAD

Om de leerlingen te helpen bij de sociaal-emotionele ontwikkeling, wordt de methode PAD gebruikt (SEO in de volksmond). Hierin wordt structureel en preventief aandacht besteed aan de sociaal-emotionele ontwikkeling. In het schooljaar 2007-2008 zijn we gestart met de methode PAD. Dit staat voor Programma Alternatieve Denkstrategieën. Of ook wel: Probeer Anders te Denken. Bij deze methode staan vanaf de kleuterjaren tot en met groep 8 vier aandachtsgebieden centraal, te weten:

- Zelfbeeld (het PAD-kind van de dag, complimenten geven en ontvangen).
- Zelfcontrole (padden).
- Emoties (emotiekaartjes, gevoelsthermometer, rad van emoties).

- Probleem oplossen (stoplichtmethode en de 11 stappen van het probleem oplossen).

De sociale en emotionele ontwikkeling tijdens de basisschooljaren is erg belangrijk. Met deze methode investeren wij structureel om het emotionele inzicht van de leerling te vergroten. Hierbij hebben we aandacht voor het omgaan met elkaar, het samenwerken en het bevorderen van het sociale gedrag in de school. Op de lange termijn biedt deze aanpak voor zowel de leerkracht als de leerling een houvast om effectiever met problemen om te gaan. De leerlingen leren niet alleen hun gevoelens te verwoorden maar ook voor zichzelf op te komen door aan te geven wat ze willen en voelen.

Regels

De school kent één hele belangrijke regel die de omgangsvormen moeten verduidelijken: **“Ik houd rekening met anderen en laat dat merken door mijn gedrag, mijn houding en mijn taalgebruik”**.

Deze schoolregel staat in de schoolgids zodat deze ook bekendheid heeft buiten de schoolmuren. Daarnaast heeft iedere klas *klassenregels* die aan het begin van het schooljaar samen met de kinderen zijn opgesteld. De schoolregel en klassenregels worden met alle kinderen besproken en door alle kinderen ondertekend. Deze regels zijn voor alle kinderen duidelijk en hangen op een zichtbare plaats in het klaslokaal. De ouders krijgen een kopie van de ondertekende versie en zetten eveneens hun handtekening voor gezien.

Internet protocol

Aan het begin van het schooljaar wordt eveneens het internet en het e-mail protocol opnieuw besproken en ondertekend. Om online pesten tegen te gaan, mogen de kinderen op school geen gebruik maken van e-mail en chatprogramma's.

SCOL

Met behulp van het leerlingvolgsysteem SCOL (Sociale Competentie Observatie Lijst), wordt de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen twee keer per jaar bekeken. Voor iedere leerling wordt dan een vragenlijst ingevuld waardoor de sociale competenties in kaart worden gebracht. Aan de competenties die nog niet voldoende scores wordt dan gewerkt.

Positief gedrag

Positief gedrag van leerlingen wordt gecompimenteerd en hierdoor beloond.

Ouders

Als school kunnen wij niet alléén de zorg dragen voor een 'pestvrije' basisschool. Om dit doel te behalen moeten school en ouders actief samenwerken. Wederzijds vertrouwen in ouders en school draagt ertoe bij dat informatiestromen goed lopen en pestgedrag eerder gesignaleerd wordt. Om preventief pestgedrag te signaleren en tegen te gaan worden de volgende acties ondernomen:

- Aan het begin van het schooljaar de schoolregel behandelen, klassenregels gezamenlijk opstellen en laten ondertekenen door de leerlingen.
- Ouders kunnen thuis ook nog extra aandacht schenken aan deze schoolregel.
- Er kunnen ouderavonden georganiseerd worden om ouders bewust te maken van (digitaal) pesten.

Pleintoezicht

Er is gedurende een kwartier voor aanvang van de lessen (van 08:15 uur tot 08.30 uur en van 12:45 uur tot 13:00 uur) en gedurende de pauzes (van 10:30 uur tot 10:45 uur), toezicht op het schoolplein door een leerkracht. Op het schoolplein worden de gedragsregels en afspraken gehanteerd (zie hoofdstuk 3: gedragsregels).

Leerkrachten

Leerkrachten hebben kennis en inzicht m.b.t. alle aspecten van pestgedrag en zijn vaardig in het signaleren en remediëren van pestgedrag. Alle leerkrachten zijn in het bezit van het pestprotocol en handelen conform de hierin genoemde afspraken en stappen.

Overblijf (TSO) en na-schoolse opvang (NSO)

De TSO en NSO worden op de hoogte gebracht van dit pestprotocol. Er wordt van de TSO medewerkers verwacht eenzelfde lijn als de school te volgen en zich aan het stappenplan van het pestprotocol te houden.

Hoofdstuk 3 Welke gedragsregels worden gehanteerd?

3.1 Op school in het algemeen

Op Het Startblok worden de volgende gedragsregels gehanteerd. Deze regels hebben betrekking op pestgedrag in het algemeen. Hieronder valt ook digitaal pesten.

Uitgangspunt is: ieder kind op Het Startblok heeft het recht om zichzelf te zijn.

De Startblok regels:

“Ik houd rekening met anderen en laat dat merken door mijn gedrag, mijn houding en mijn taalgebruik”

Om bovenstaande regel concreet te maken zijn de 10 volgende regels geformuleerd:

- 1 Ik behandel iedereen zoals ik zelf graag behandeld wil worden.
- 2 Ik noem iedereen bij zijn eigen naam.
- 3 Ik raak een ander kind alleen aan als die dat wil.
- 4 Ik vraag het eerst aan de eigenaar als ik iets van een ander wil gebruiken.
- 5 Ik houd mijn armen, handen, benen en voeten bij mijzelf.
- 6 Ik praat positief over een ander, betrek de kinderen erbij en lach MET anderen.
- 7 Ik los ruzies op, door met elkaar te praten en naar elkaar te luisteren.
- 8 Ik vraag hulp aan de juf, de meester of aan een andere volwassene, als ik het zelf niet op kan lossen.
- 9 Ik durf hulp te vragen, dat is slim.
- 10 Ik vertel pesterijen die ik zie aan de juf, de meester of aan een andere volwassene.

3.2 In de klassen

Naast de algemene gedragsregels maakt elke groepsleerkracht, samen met de leerlingen, aan het begin van een nieuw schooljaar groepsgebonden klassenregels. De klassenregels worden zoveel mogelijk positief geformuleerd: men formuleert het gewenste gedrag in plaats van wat hetgeen er verboden is. (zie ook bovenstaande regels). Deze klassenregels worden regelmatig in de loop van het jaar besproken en/ of aangevuld.

Hoofdstuk 4 Aangepaste begeleiding als pestgedrag wordt gesignaleerd

Zodra leerkrachten pestgedrag constateren, geven we op de hieronder beschreven positieve wijze begeleiding aan kinderen en ouders.

4.1 Begeleiding leerlingen

Begeleiding van de gepeste leerling

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest?
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten? Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken.
- De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren. Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld: je niet afzonderen.
- Het gepeste kind laten inzien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil. Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Complimenten geven (schouderklopje) / belonen als de leerling zich anders/weerbaarder opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
- Het gepeste kind niet 'over' beschermen: bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie, waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Begeleiding van de pester

- Praten; zoeken naar de reden van het pesten/ruzie maken (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest (zie hoofdstuk 5); complimenten geven (schouderklopje) / belonen als kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- Zoeken van een sport of club waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdzorg; huisarts; GGD, SMW.

Begeleiding van de zwijgende middengroep

- In woord en daad moeten de leerkrachten steeds het signaal afgeven dat pesten normoverschrijdend gedrag is en niet wordt getolereerd.
- Pestgedrag moet in de groep regelmatig aan de orde komen.
- Een pestsituatie in de groep als uitgangspunt nemen is niet raadzaam. Beter is het onderwerp daar bovenuit te tillen, b.v. aan de hand van een krantenartikel, een verhaal.
- Duidelijke regels over omgaan met elkaar, het aanvaarden van verschillen, het uitspreken en oplossen van ruzies zullen het pestgedrag tegengaan.

4.2 Adviezen aan de ouders van de school

Ouders van gepeste kinderen

- Houd de communicatie met uw kind open; blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeer contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect en een positief zelfbeeld vergroot worden of weer terugkomen.
- Vraag ook wat er goed gaat op school of op straat.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Maak geen opmerkingen als: Als ze mij gepest zouden hebben, dan...”, want dat zijn opmerkingen waaruit uw kind kan halen dat u in hem of haar teleurgesteld bent.

Ouders van een pester

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Ga na of uw kind veel echte vrienden heeft. Of zijn het alleen volgelingen.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem het gewenste gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.

Hoofdstuk 5

De consequenties; welke stappen worden er ondernomen als pestgedrag wordt gesignaleerd?

Het doel van het ingrijpen bij pestincidenten is:

Pesten direct te doen stoppen en ernstigere voorvallen te doen voorkomen.

In situaties waarin pestgedrag niet direct stopt, wordt het volgende stappenplan gehanteerd en in gang gezet door de leerkracht die het pestgedrag signaleert. Dit kan dus de eigen leerkracht zijn of een andere leerkracht.

Stap 1: Samen oplossen

De kinderen proberen er eerst zelf en samen uit te komen.

Essentieel is dat de kinderen leren de uitspraak “STOP, HOUD OP!” serieus te nemen.

Stap 2: Melden

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht om het probleem aan de groepsleerkracht te melden.

- De leerkracht spreekt de pester aan.
- Door gesprek: bewustwording voor wat hij met het gepeste kind uithaalt.

Als er dan nog steeds pestgedrag gesignaleerd wordt, onderneemt de signalerende leerkracht actie: STAP 3

Stap 3: Waarschuwen, stelling nemen, maatregelen treffen

Fase 1

De leerkracht ziet dat een leerling bij herhaling wordt gepest (of de gepeste of medeleerlingen komen het bij hem melden) De leerkracht neemt duidelijk een stelling in.

De straf is opgebouwd in 5 fases; afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan met zijn/haar pestgedrag en geen verbetering vertoont in zijn/haar gedrag:

- Een of meerdere pauzes binnen blijven.
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn.
- Uitsluiten van een uitje of van een activiteit.
- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem.
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.
- Is het pesten meer dan een incident, dan worden de ouders telefonisch benaderd.

Fase 2

- Een gesprek met de ouders van de pester, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in het dossier van de leerling.

Fase 3

- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de schoolarts, schoolmaatschappelijk werk, Jeugdzorg, huisarts, sociale vaardigheidstraining en CED.

Fase 4

- Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school.
- Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Fase 5

- In extreme gevallen (nadat consequenties uit voorgaande fases niet geholpen hebben) kan een leerling geschorst of zelfs verwijderd worden.

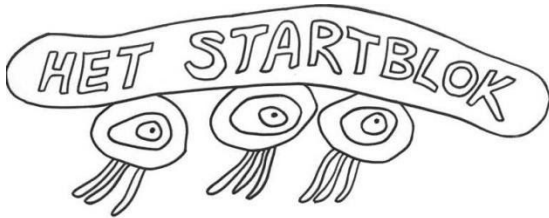
Leerkrachten en ouders uit de oudercommissie en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit PESTPROTOCOL

Literatuuroverzicht / bronvermelding

www.pestweb.nl

Diverse protocollen op internet

Handboek 'agressie en geweld', vervangingsfonds

Bijlage 1: verslaglegging pestgedrag

Ingevuld door:

Leerling groep:

Datum:

Naam leerling (de pester):

**Naam/namen overige betrokkenen:
(slachtoffer , meelopers)**

Korte beschrijving van de pestsituatie:

Ondernomen stappen (gesprek pester + gepeste, etc):

Gemaakte afspraken: